

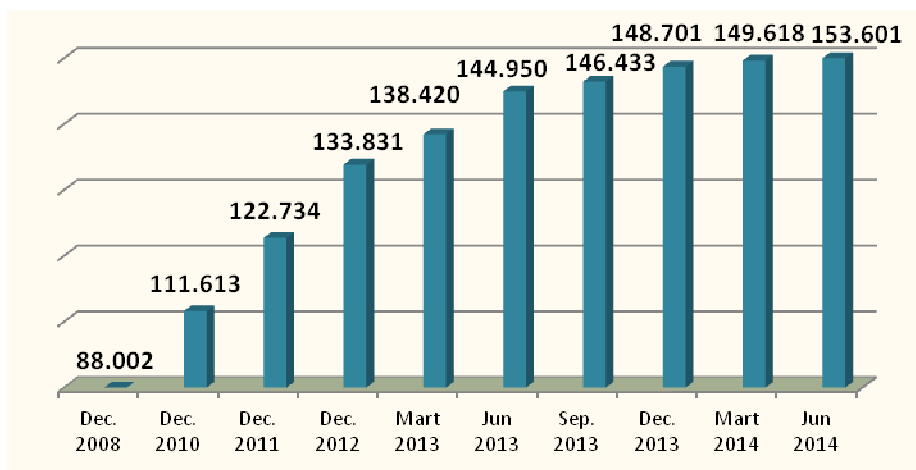
Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 794
Podgorica, 07.07.2014. godine

IZVJEŠTAJ
O STANJU TRŽIŠTA USLUGA DISTRIBUCIJE
RADIO I TELEVIZIJSKIH PROGRAMA DO KRAJNJIH KORISNIKA
- JUN 2014 -

Saglasno izdatim odobrenjima Agencije za elektronske medije, pravo da distribuira radio i televizijske programe do krajnjih korisnika, u odobrenoj zoni servisa, posjeduje deset operatera i to četiri kablovska, dva IPTV operatera, po jedan MMDS, DTH, DVB-T2 i mobilni operator koji nudi uslugu pristupa AVM sadržajima posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže neodređenom broju korisnika u odobrenoj zoni servisa. Dobijanjem odobrenja, „Radio-difuzni centar“ d.o.o. je steklo status operatora prvog multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije sa pokrivanjem cjelokupne teritorije Crne Gore.

Na dan 30. jun 2014. godine, broj priključaka za distribuciju radio i televizijskog programa putem različitih KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna platformi iznosi **153.601**.

U poređenju sa brojem priključaka na kraju marta 2014. godine i dalje je prisutan pozitivan trend u kretanju broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa. Broj priključaka je za period od tri mjeseca uvećan za 3.983 ili 2,66%.

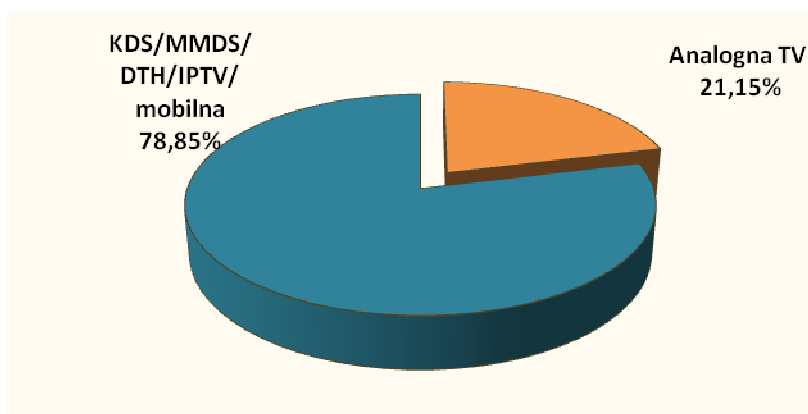

Grafik 1: Broj priključaka (KDS/MMDS/DTH/IPTV/mobilna)

Ako se pretpostavi da se svi ili najveći dio podataka o priključcima odnosi na korisnike iz kategorije domaćinstva i ti podaci se uporede sa zvaničnim podacima o broju domaćinstava u Crnoj Gori¹, može se doći do približne slike o tome koja je primarna tehnologija koju domaćinstva u Crnoj Gori koriste za prijem radio i TV programa.

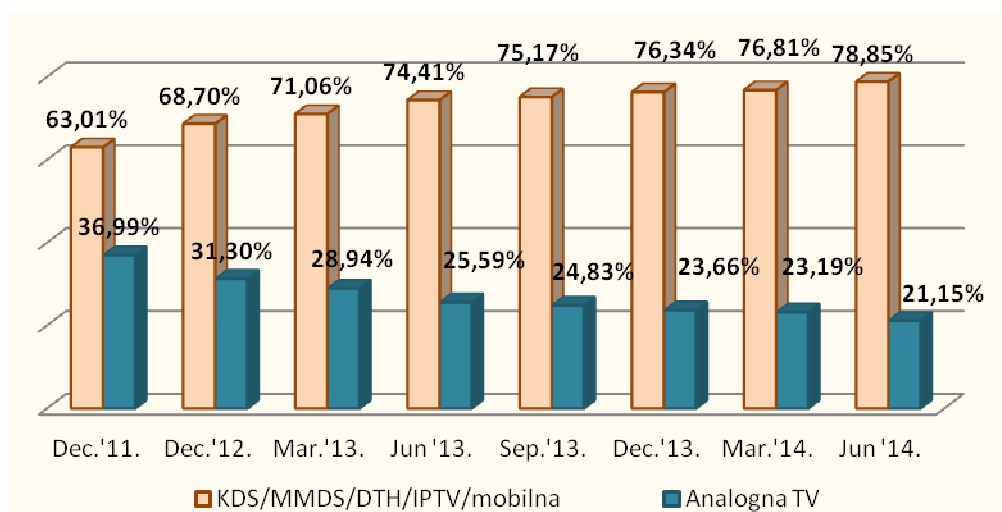
Još uvijek je prisutan trend opadanja broja domaćinstava koji koriste samo zemaljski prijem radijskih i TV programa. Na kraju posmatranog kvartala **21,15%** domaćinstava u Crnoj Gori koristilo je samo zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV programa. Sa druge strane, ostala domaćinstva su se odlučila za korišćenje jedne od alternativnih platformi za distribuciju radio i TV programa, njih **78,85%**.

¹ Popis iz 2011. godine – Izvor: Monstat „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011“

Grafik 2: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa

Na sledećem grafiku prikazana su kretanja procentualnog učešća domaćinstava koja koriste samo zemaljsku analognu televiziju i domaćinstava koja koriste neku od dostupnih platformi u odnosu na u ukupan broj domaćinstava u Crnoj Gori.

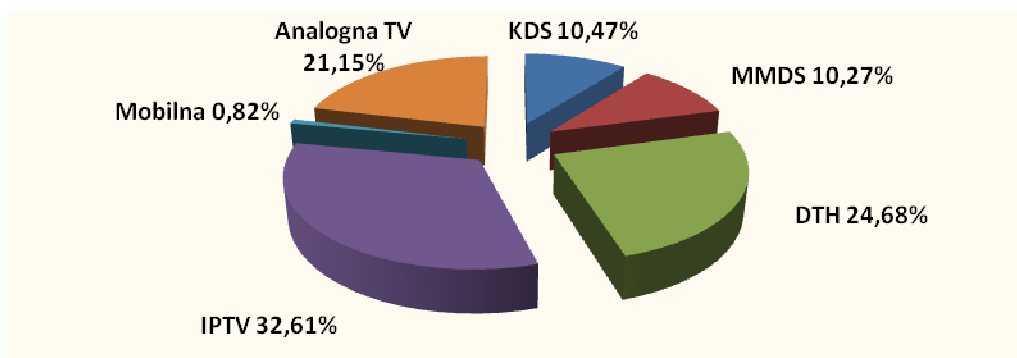

Grafik 3: Poređenje broja domaćinstava koja koriste analognu TV i platformi za distribuciju radio i TV programa

U posmatranom periodu, iako je na nivou tržišta zabilježen rast broja priključaka od 2,66%, MMDS platforma bilježi pad broja korisnika od -2,21%.

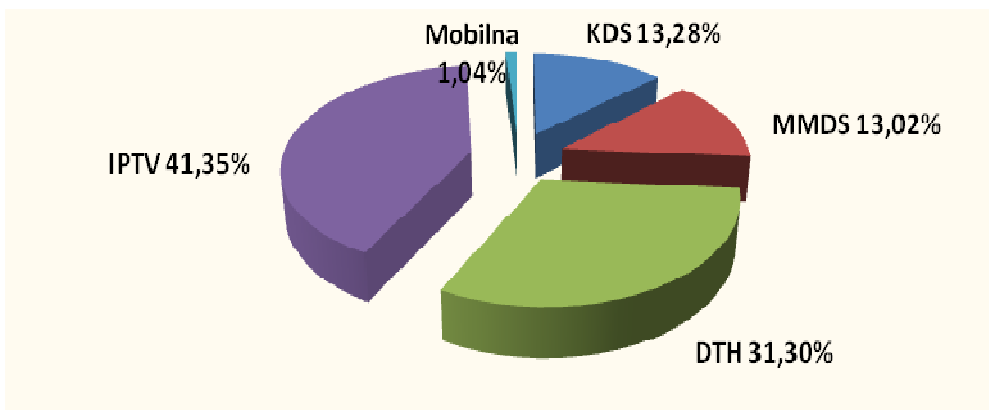
Krajem 2013. godine Agencija za elektronske medije je izdala odobrenje za distribuciju radijskih i televizijskih programa operatoru kod kojeg je pristup radijskim i televizijskim programima obezbijeđen posredstvom javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Ova platforma je u fazi razvoja pa je tokom posmatranog perioda zabilježen rast od 34%.

Posmatrajući podatke sa aspekta pojedinih platformi koje domaćinstva koriste za prijem radio i TV programa, može se doći do zaključka da IPTV platforma (32,61%) i DTH distribucija (24,68%) imaju veće tržišno učešće u odnosu na zemaljski (analogni) tj. „besplatan“ prijem radio i TV kanala (21,15%), zatim slijede KDS platforma (10,47%), MMDS (10,27%) i mobilna platforma sa učešćem od 0,82%.

Grafik 4: Tržišno učešće različitih platformi

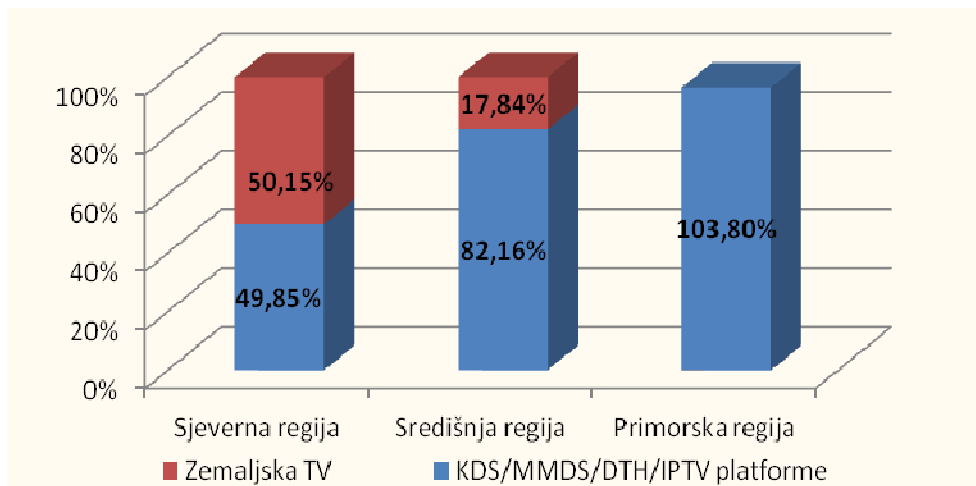
Posmatrajući samo učešće nezemaljskih platformi, IPTV sa učešćem od 41,35% je na leaderskoj poziciji na tržištu usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika. Za njom slijedi DTH distribucija sa 31,30%, MMDS sa 13,67% KDS platforma sa 13,28%, te MMDS sa 13,02%. Mobilna platforma je tokom posmatranog kvartala ostvarila učešće od 1,04%.

Grafik 5: Tržišno učešće nezemaljskih platformi

Tražnja za uslugama distribucije radio i TV programa razlikuje se u zavisnosti od toga da li govorimo o sjevernoj, središnjoj ili primorskoj regiji² Crne Gore. Posmatrano u odnosu na broj domaćinstava tražnja je najveća u primorskoj regiji, čak 103,80%. Navedeno znači da je broj priključaka za nezemaljske platforme veći od broja domaćinstava u ovoj regiji. U cilju ispravnog tumačenja navedenog podatka treba imati na umu da se u primorskoj regiji određeni broj priključaka odnosi na priključke u hotelima i ostalim smještajnim objektima. Slijedi središnja regija sa 82,16%, te sjeverna regija u kojoj 49,85% domaćinstava koristi usluge operatora.

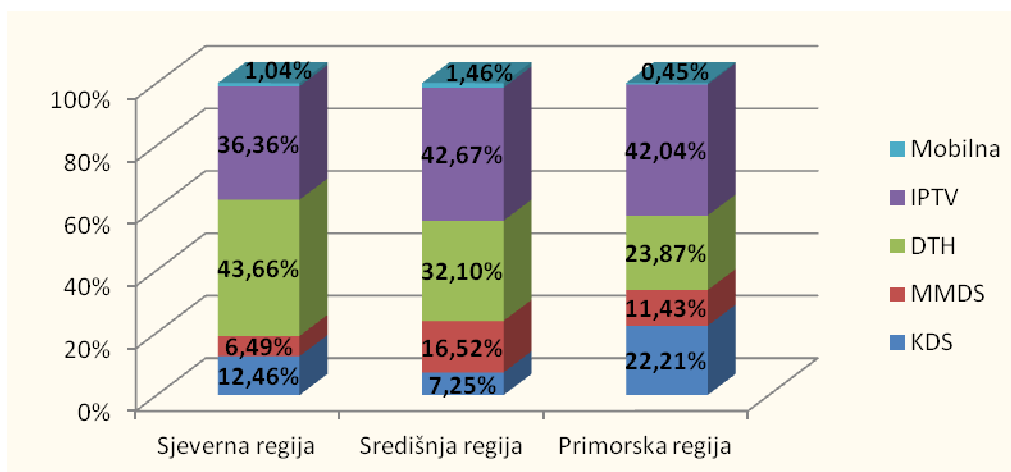
Posmatrajući navedene podatke sa aspekta primarne tehnologije koju domaćinstva u pojedinim regijama koriste za prijem radio i TV programa, dolazi se do zaključka da je u sjevernoj regiji zemaljski (analogni) prijem radio i TV programa još uvijek dominantan, ali je i prisutan trend povećanja broja korisnika usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika.

Grafik 6: Struktura domaćinstava sa aspekta primarne platforme za prijem radio i TV programa – po regijama

Posmatrano po regijama i odnos učešća pojedinih platformi je nešto drugačiji u odnosu na ukupno učešće:

² Sjeverna regija: Andrijevića, Berane, B.Polje, Kolašin, Mojkovac, Plav, Pljevlja, Plužine, Rožaje, Šavnik Žabljak.
Središnja regija: Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Podgorica.
Primorska regija: Bar, Budva, H.Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj.

Grafik 7: Tržišno učešće KDS/MMDS/DTH/IPTV/OTT platformi – po regijama

U posmatranom periodu prosječna cijena osnovnog paketa je iznosila 9,91€ (najviše 11,14€, najniže 6,05€). U osnovnom paketu korisnicima je dostupno, u prosjeku, 68 televizijskih kanala (najviše 105, najmanje 29). Šest operatora nemaju u osnovnoj ponudi radijske kanale, dok preostala dva operatora svojim korisnicima nude 3, odnosno 14 radijskih kanala.

Tri operatora nemaju dodatne pakete u svojoj ponudi, dok preostalih pet operatora u prosjeku nude 7 dodatnih paketa (najviše 7, najmanje 4). Prosječna cijena dopunskog paketa je 5,18€ (najviše 21,87€, najniže 2,03€).

Tražnja za dopunskim paketima, takođe, se razlikuje posmatrano po regijama. U odnosu na broj korisnika osnovnog paketa, tražnja za dopunskim paketima u primorskoj regiji iznosi 37,18%, u središnjoj regiji 33,84%, dok je u sjevernoj regiji značajno niža i iznosi 15,96%.

U strukturi ponude dopunskih paketa najzastupljeniji su sportski i filmski sadržaji, te sadržaji za odrasle. Najprodavaniji dopunski paketi na teritoriji Crne Gore su PINK paketi sa 29,80%, ARENA sportski paket sa 23,24%, te HBO 22,93%.

Šest od osam operatora u dijelu ili cijeloj zoni servisa distribuira radio i TV programe do krajnjih korisnika u digitalnoj tehnologiji. Iako većina operatora nudi i mogućnost prijema određenog broja TV programa u visokoj rezoluciji (HDTV) procenat korisnika koji se opredijelio za ovu mogućnost je relativno mali i iznosi 1,72% u odnosu na ukupan broj prodatih dopunskih paketa.

Posmatrano u odnosu na cjelokupni broj priključaka kod svih platformi 7,85% korisnika usluga operatora distribucije radio i TV programa koristi analognu tehnologiju. Uzimajući u obzir i analognu TV broj domaćinstava u Crnoj Gori koja koriste analognu tehnologiju iznosi 26,81%.

Dva operatora pružaju mogućnost da korisnici pristupe uslugama posredstvom interneta i putem aplikacija za mobilne terminale. Na ovakav način moguć je pristup određenom broju radio i TV programa iz ponude operatora. Ovim uslugama kod jednog operatora korisnici pristupaju besplatno, dok je kod drugog operatora ova usluga u eksperimentalnoj fazi i trenutno besplatna za sve korisnike.

Posmatrano u odnosu na ukupan obim pruženih usluga distribucije radio i TV programa do krajnjih korisnika, tj. ukupan broj prodatih osnovnih i dopunskih paketa, domaćinstvo koje koristi ovaj vid usluga, mjesečno u prosjeku, za njih izdvaja 10,98€.
